

Zpráva o činnosti EXOD v roce 2024

V letošním roce jsme vstoupili do osmé dekády existence celostátních základů EXOD. Východiskem a odrazovým můstkem k naší další činnosti byl IX. sjezd ČMOS PŠ konaný v květnu 2023 v Praze. Celé letošní jaro, kdy jsme připravovali naše EZ, jsme přivykali na nepříliš dobré fungování naší společnosti a hlavně ekonomiky. Negativní vývoj způsobuje prudký nárůst cen nejen základních potravin a energií, ale prakticky všeho. I přes nárůst mezd ve školství se snižuje životní úroveň i obavy o budoucnost. Tento trend vývoje EZ Exodu sledujeme více jak deset let, ale po covidové pandemii se celý proces velmi zrychlil. Počet základů celkově klesá společně s úbytkem účastníků EZ i členů ČMOS PŠ. Na vině je hlavně „zestárnutí“ nejen vedoucích EZ, ale i účastníků EZ a také nezáměr mladých kolegů o členství v odborech i „organizovanou“ poznávací tuzemskou dovolenou ve školách. Mění se i poměr organizátorů základů, kdy převahu nabývají organizační jednotky krajské a oblastní nad základními organizacemi jednotlivých škol a to také může být důvod malé informovanosti o Exodu ve školách. Z naší nabídky základů tak postupně vymizela bez náhrady místa, kde dlouhodobě naše základny existovaly.

Na druhou stranu výrazně roste hladina cen EZ a je otázkou, do jaké míry bude náš EXOD pro zájemce, převážně z řad seniorů - důchodců ještě dostupný a atraktivní. Zvláště když se neustále opakují jména stejných účastníků, kteří pravidelně navštěvují EZ. Zajímavý je neustálý pozvolný nárůst účasti ze SR, což zatím neumíme vysvětlit.

Následující tabulka přináší hlavní statické údaje za posledních pět let.

	2019	2022	2023	2024
uskutečněné EZ (turnusy)	32	22	24	19
EZ (turnusy) na Slovensku	4	1	1	2
počty účastníků EZ	1.108	769	753	638
počty členů ČMOS	193 (17 %)	131 (17 %)	99 (13 %)	83 (13 %)
počty účastníků SR	198 (18 %)	123 (15 %)	132 (18 %)	148 (23 %)
průměrná cena EZ	5.175 Kč	5.808 Kč	6.220 Kč	6.625 Kč

Tabulka přináší vývoj za posledních pět let, kdy jako výchozí bod je zvolen poslední „normální“ před covidový rok 2019. Zde je patrné, že prezentovaná čísla potvrzují výše uvedená fakta.

Pro letošní rok 2024 organizátoři jako vloni připravili 27 základů (turnusů), ale nakonec jich bylo zrealizováno pouze 19. Opětovně byly zrušeny EZ Vltava – po vodě a Česko-saské Švýcarsko, pro malý počet zájemců byly letos také zrušeny EZ Posázaví a Podblanicko, S dudákem po Strakonicku, Litoměřice a České Středohoří, Súchovská republika v Luhačovicích. Neuskutečnily se i nové EZ na Slovensku – Toulání po Spiši a Toulání po Vysokých Tatrách. Naopak velmi úspěšně proběhla EZ - To nejlepší z Liptova (51 účastníků). Nově vzniklé nebo jako obnovené byly úspěšně organizovány EZ Písek, Příbram a okolí. Ke zrušení většiny základů došlo zejména pro malý počet přihlášených, ale někde nebylo k dispozici vhodné ubytování pro současnou rekonstrukci a tedy uzavření těch stávajících. Organizátoři dostali také volnou ruku v úpravě ceny EZ, protože řada smluvních partnerů (ubytování, stravování, doprava a další služby) neměla ještě v listopadu 2023, kdy připravujeme cenové nabídky, aktuální rozpočet na rok 2024. V preambuli k Seznamu EZ pro rok 2024 je organizátorům proto dána možnost změnit výši ceny základny oproti v tisku zveřejněné částce.

Povinností vedoucího je ale včas o změně informovat přihlášené účastníky EZ. Možnost zveřejnění nabídky volných míst v tzv. „Last Minute“ v tisku i na webu ČMOS PŠ byla letos minimálně využita. Nebo lépe řečeno nebyla od března 2024 nijak aktualizována. S těmito údaji o neobsazených a zrušených základnách je třeba přesněji pracovat tak, aby zveřejněné údaje byly aktuální.

Statistické údaje opět vycházejí z tabulky Přehled celostátních základů EXOD v roce 2024, kterou ze zaslaných podkladů pečlivě sestavila Mgr. Eva Šašková. Jak každoročně konstatujeme, ze statistických čísel bohužel vyplývá mírně negativní vývoj Exodu. Budme ale optimisty, i když čísla napovídají, že vše už nebude jako před covidem. Konkrétní data za poslední tři roky vykazují mírný pokles všech sledovaných hodnot. V roce 2024 se základem zúčastnilo 638 osob, *(v loňském roce pak 753 lidí)*, podobně je to i u odborářů 83 *(vloni 99 členů)*, tady nám pomáhají i členové OZPŠaV. Pozvolna se k nám totiž vracejí účastníci ze Slovenska 148 lidí *(vloni účast SR 132)*.

Dalším ukazatelem je cena poukazu, která se v letošním roce opět přiměřeně zvýšila (o 405 Kč) na průměrných 6.625 Kč. Tradičně nejnižší cenu vykazuje EZ Sobotka 4.320 Kč, Krajem kolem Hostýna 4.700 Kč *(+400 Kč)*, Kokořínsko 4.800 Kč *(+400 Kč)*. Opačný pól nejdražší EZ zaujímají překvapivě nové základny Příbram a okolí s cenou dokonce 8.500 Kč a Český kras a Křivoklátsko 8.200 Kč. Trochu mimo toto srovnání stojí zahraniční EZ Velký Meder, kdy velkou roli hraje směnný kurz eura a bankovní převody, ale i ubytování v hotelu s plnou penzí (cena 8.400 Kč). Dále je nutno připomenout, že v rozdílných cenách základů se promítá druh ubytování (domovy mládeže, oproti penziony a hotely), rozsah stravování (polopenze, plná penze, školní jídelny a restaurace), dále i rozsah dalších doplňkových služeb a programové nabídky (hrazené vstupy, autobus pro výlety, exkurze, přednášky lektorů apod.) a v neposlední řadě i samotná délka trvání EZ.

Podle platných Směrnic EXOD je poskytována členům ČMOS PŠ, ale i jejich nezaopatřeným rodinným příslušníkům, reálná sleva v rozpětí 5–10 %. Poskytování slevy odborářům ze Slovenska je plně v kompetenci organizátorů. Letitou praxí je fakt, že skutečně poskytovaná průměrná sleva se pohybuje někde uprostřed kolem 8 %. V letošním roce se této hranici blížíme s 8,2 % *(vloni 8,3 %)*. Lze tedy zodpovědně konstatovat, že schválené rozpětí poskytované slevy bylo u všech organizátorů dodrženo od nejnižší 5,6 % Brdy, 5,7 % Písek až po nejvyšší slevu ve výši 9,8 % Český kras a Křivoklátsko, 9,5 % Stříbrná Kutná Hora a Velký Meder.

Při konečném vyhodnocení jednotlivých uskutečněných základů EXOD vyplývá jako obvykle jednoznačný závěr, že poskytované ubytovací a stravovací služby jsou nyní již na vysoké úrovni pouze s malými připomínkami. Programy jsou rozmanité, pečlivě časově připravené, účastníky plně seznamují s „top“ pamětihodnostmi a zajímavostmi daného regionu. Vedoucím se navíc daří flexibilně přizpůsobit program aktuální situaci, kterou v poslední době výrazně ovlivňuje horké počasí. Vedoucí EZ i lektoři mají profesionální vystupování, výborné všeobecně odborné znalosti nejen o svých regionech, jsou velmi ochotní a plně se všem účastníkům po celou dobu věnují. Je potěšitelné, že komise ani letos na hodnotících protokolech nemusela řešit žádnou stížnost.

Podmínky pro činnost komise EXOD se stabilizovaly, proběhly její klasická jednání v lednu a v září. Jinak práce členů probíhala konzultačně elektronicky. Výsledky usnesení z těchto jednání byly v případě potřeby preposílány všem vedoucím základů EXOD, popř. i organizátorům EZ. V letošním roce se uskutečnilo tradiční podzimní setkání vedoucích základů EXOD na celostátním aktivu v Písku (informace najdete na webu svazu v rubrice EXOD). Zde proběhla široká diskuse k vlastní praxi při organizaci a realizaci základů, účastníci si vyměňovali své zkušenosti, dostali i informace k účetnímu vedení základů. Komise připravila i pro další rok úkoly, které se vážou na organizaci EZ: jde se zejména o

dodržení termínů pro zasílání dokumentace základen (hodnocení základen s podpisy tří účastníků, vyúčtování základen s podpisem revizní komise organizátora, roční účetní závěrka, přihláška základny do dalšího ročníku. Při nesplnění těchto úkolů a termínů může komise nedoporučit EZ ke zveřejnění a její přihlášku vyřadí ze seznamu EZ pro daný rok.

Závěrečné poděkování patří nejen vedoucím EZ, ale zejména i všem organizátorům, lektorům, průvodcům i účetním za jejich dobrovolnou a nezištnou práci pro Exod. Pro nastávající ročník celostátních základen EXOD přeji mnoho zdraví, elánu hlavně vedoucím EZ a mnoho spokojených účastníků pak všem organizátorům základen.

Dne 8. 11. 2024

*Zpracoval: Dr. Jiří Michal
předseda komise EXOD*